

DODEMANS EIND

Toneelspel in zeven taferelen

door

JAN BANEN

TONEELUITGEVERIJ VINK B.V.
Tel: 072 - 5 11 24 07
E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl
Website: www.toneeluitgeverijvink.nl

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **DODEMANS EIND** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties en eventuele andere publicaties de volledige naam van de oorspronkelijke auteur: **JAN BANEN** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van het I.B.V.A. Holland bv te Alkmaar.

Copyright: © Anco Entertainment bv - Toneeluitgeverij Vink bv

Internet: www.toneeluitgeverijvink.nl

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (*youtube e.d.*) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij het Auteursrechtenbureau **I.B.V.A. HOLLAND bv**

Postbus 363

1800 AJ Alkmaar

Telefoon 072 - 5112135

Website: www.ibva.nl

Email: info@ibva.nl

ING bank: 81356 – IBAN: NL08INGB0000081356 BIC: INGBNL2A

Geen enkele andere instantie dan het IBVA heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (*loon!*) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Vergunning tot opvoering:

1. Aankoop van minimaal **6** tekstboekjes bij de uitgever.
2. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart (*tevens bewijs van aankoop*), met uw gegevens, naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
3. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Vergunning tot HER-opvoering(en):

1. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart met uw gegevens naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% worden verhoogd. Het tarief wordt met 20% verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen drie weken voorafgaand aan de voorstelling.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

Rechten BELGIË: Toneelfonds JANSSENS, afd. Auteursrechten,
Te Boelaerlei 107 - 2140 Bght ANTWERPEN Telefoon (03)3.66.44.00.
Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

PERSONEN:

MIJNHEER BUTTON, chef der belastingen, 50 jaar.

MIJNHEER PIER, ambtenaar bij de belastingen, 40 jaar.

KIT(TY), buschauffeuse, 30 jaar.

GLIMP, oude zeeman met 'n ringbaard, 65 jaar.

MEJUFFROUW BONS, wrattig en van een ondefinieerbare leeftijd.

MEJUFFROUW BENS, sproetig en van een ondefinieerbare leeftijd.

Beide vrouwen hebben rood haar, zijn zusters, zien er zonderling uit en wonen bij elkaar.

PLAATS VAN HANDELING:

Een afgelegen gehucht met zonderlingen, die niet zo zonderling zijn, is de plek waar dit spel van fantasie en werkelijkheid, bedrog, misleiding en eenzaamheid zich afspeelt.

EERSTE TAFEREEL

Achter een buro zit mijnheer Button. Papieren voor hem. Telefoon. Mompelt wat. Drukt op intercom.

BUTTON: Zeg Pier, kom onmiddellijk hier. Wat? Ja, meteen! (*even later wordt er geklopt*)

BUTTON: Ja, man.

PIER: (*komt binnen*): Wat ....

BUTTON: Ga zitten!

PIER: (*gaat zitten op een stoel voor het buro*): Wat

BUTTON: Luister! We weten niks van dat gehucht daar. (*blijft in zijn papieren kijken*)

PIER: O.

BUTTON: We ontvangen nooit een cent.

PIER: Tjonge.

BUTTON: Daar moeten we meer van weten. Hoe dat zit.

PIER: (*gaat verzitten*): Ik zit goed, meneer Button.

BUTTON: (*kijkt geërgerd op*): Hoe dat daar zit, stommeling, in dat gehucht.

PIER: (*steekt vinger op*): Mag ik even vragen?

BUTTON: Op al onze brieven krijgen we geen antwoord.

PIER: Mag ik even ....

BUTTON: Op al onze aanmaningen geen teken.

PIER: Om wel gehucht gaat het, meneer Button.

BUTTON: Het lijkt wel of het daar uitgestorven is. Dat het niet bestaat, maar het bestaat wel degelijk. (*is opgestaan en slaat met zijn vuist op de papieren*) Dat gehucht bestaat, hoor je Pier?

PIER: Ik luister, meneer Button.

BUTTON: Er woont een handjevol mensen, dat is waar.

PIER: Wel gehucht, meneer Button.

BUTTON: Maar ook een handjevol mensen moet belasting betalen. Iedereen moet belasting betalen.

PIER: U en ik ook, meneer Button.

BUTTON: Juist, Pier.

PIER: Ik heb mijn laatste termijn betaald, meneer Button.

BUTTON: Het gaat niet om jou, sufferd.

PIER: Dat dacht ik.

BUTTON: Dat gehucht zit me niet lekker. Dat gehucht zit me hoog.

Dat gehucht zit me tot hier! (*wijst op z'n keel*)
PIER: Groot gelijk, meneer Button.
BUTTON: Wat zit jij daar, man!
PIER: U zei, ga zitten.
BUTTON: Jij moet helemaal niet zitten, Pier. Jij moet weg!
PIER: Heb ik wat fout gedaan, meneer Button? (*staat verschrikt op*)
BUTTON: Jij moet naar dat gehucht!
PIER: Welk gehucht, meneer Button.
BUTTON: Naar Dodemans Eind.
PIER: Maar...
BUTTON: Ja?
PIER: Ik ga morgen met vakantie, meneer Button.
BUTTON: Waarnaar toe?
PIER: Ik ga vissen.
BUTTON: Waar, sukkel!
PIER: In het water.
BUTTON: Bij Dodemans Eind is water genoeg. Jij kan best je vakantie in Dodemans Eind doorbrengen. Dan kun je meteen eens poolshoogte nemen hoe het in dat dooie gehucht gesteld is. Waarom ze daar geen belasting betalen. Je kunt twee vliegen in één klap slaan!
PIER: (*stamelt*): Ik gebruik geen vliegen als aas, meneer Button. Ik neem wormen mee.
BUTTON: Hier zijn de papieren, Pier. Goeie reis en prettige vakantie.

DOEK

TWEEDE TAFEREEL

Op het toneel een bord: Dodemans Eind. Een tol over de weg. Bij de tol staat Glimp. Hij rookt een pijp. Geluid van autobus, die naderbij komt en stopt. Kit komt op, gevolgd door Pier, die hengels in foudraal draagt, een schepnet, een parasol, een visstoeltje, een fototoestel, een kijker en een kleine koffer. Hij heeft een mal petje op en draagt kaplaarzen.

KIT: Verder gaan we niet. U bent mijn laatste passagier. Hier is uw bestemming: Dodemans Eind. *(tegen Glimp)* Hei, Glimp!

GLIMP: Kan ik vanavond met je uit?

KIT: *(doet pet af en schudt haar haar in model. Lachend)*: Ik kom wel een biertje bij je drinken.

PIER: *(kijkt Kit verbaasd aan en stamelt)*: Ik dacht .. Ik dacht dat u een man was.

KIT: *(lachend)*: We hebben hier een mannentekort. Past u maar op.

PIER: O, jaja ....

KIT: Ik laat de bus maar staan, Glimp. Hoef ik geen tol te betalen. *(af)*

PIER: Tol betalen?

GLIMP: Zeker, als u geen tolgeld betaalt, komt u er niet door.

PIER: Moet ik ook tol betalen?

GLIMP: Als u het dorp in wilt, wel.

PIER: En als ik niet betaal, wat dan?

GLIMP: Blijft u voor de tol maar slapen. In het gras is plaats genoeg.

PIER: Ik weet niet eens dat hier een tol is.

GLIMP: Dat ziet u 'toch?

PIER: Ik bedoel .... dat de tol geregistreerd staat.

GLIMP: Hij staat hier al vanaf 1880. Maar toen bestond u nog niet.

PIER: *(zet wat spullen neer, zet borst op)*: Mag ik me even voorstellen: Pier, meneer; John Pier, ambtenaar bij de belastingen. *(steekt een hand uit)*

GLIMP: *(drukt stevig de hand, zodat Pier krimpt van de pijn)*: Glimp, zeeman in ruste. Dat wil zeggen, ik heb het druk genoeg. Met de tol, soms ... en met vissen.

PIER: Ik kom hier ook vissen, meneer Glimp.

GLIMP: Zeg maar gewoon Glimp, dan zeg ik Pier, goed?

PIER: Uitstekend, uitstekend.

GLIMP: We hebben hier zalm genoeg.

PIER: Ik kom ook voor zaken.

GLIMP: Met zalm?

PIER: Ik kom voor de belastingen.

GLIMP: (*lacht*): O, daar hoef je je geen zorgen over te maken, Pier. Dat is hier in orde. Je zal al je tijd kunnen besteden aan vissen.

PIER: Dat weet ik nog niet.

GLIMP: Maar ik wel. De zalm ligt daar voor de rotsen op je te wachten. Ik zal je morgen een goed stekkie aanwijzen.

PIER: (*pakt zijn spullen weer op*): Waar is hier een hotel?

GLIMP: (*lacht bulderend*): Een hotel, Pier. Hier een hotel? Man, dan ben je op de verkeerde plaats aangekomen. Moet je hier wel zijn?

PIER: Dodemans Eind. (*loopt terug naar bord*) Ja, ik moet hier zijn.

GLIMP: Dit is een gehucht met een handjevol mensen. Het einde van de wereld. De meeste mensen weten niet eens dat het gehucht bestaat, dat wij bestaan.

PIER: (*ernstig*): Dat is me bekend. De belastingen weet iedereen te vinden.

GLIMP: Man, schei toch uit over belastingen. Het is de enige post die we in een jaar ontvangen. Ons enige contact met de bewoonde wereld. Behalve jij dan.

PIER: (*wil door de tol lopen*): Ik moet toch ergens slapen.

GLIMP: (*houdt hem tegen*): Ho, ho, mannetje, dat gaat zo maar niet? Eerst betalen. Ik moet ook leven en mijn biertje kunnen kopen?

PIER: Wat kost me dat?

GLIMP: Vijf gulden.

PIER: Om onder die lat door te mogen lopen?

GLIMP: Weinig klanten, hè, dat verhoogt de prijs.

PIER: Het is een schandaal!

GLIMP: Het gras is zacht om op te slapen.

PIER: Ik zal dit aangeven. Dat is ongehoord. Daar krijg je last mee, Glimp!

GLIMP: Op het kerkhof weet ik ook nog een rustig plaatsje.

PIER: Kerkhof?

GLIMP: We hebben een kerkhof vol mannen. Dooie mannen. Het heet hier niet voor niets Dodemans Eind?

PIER: (*bibberend*): Hoe .... hoe komt dat zo?

GLIMP: Ach, mannen gaan eerder dood dan vrouwen, hè. En in dit gehucht is het een soort besmetting. Er vergaan ook veel schepen op de rotsen. De lijken spoelen aan en ik begraaf ze hier, op het kerkhof. Allemaal mannen. Ik geef alles door, hoe ze heten, waar ze vandaan komen, de naam van het schip, als ik dat tenminste allemaal te weten kan komen. Maar geen mens komt ooit kijken. ik spit ze hier onder het gras en daarmee, basta.

PIER: (*stamelt*): Allemaal mannen ....

GLIMP: Er zijn wel vrouwen hier. Bij Bons en Bens kun je wel

onderdak krijgen.

PIER: Wie zijn dat?

GLIMP: Zusters.

PIER: Vrouwen ...

GLIMP: Wat dacht je dan?

PIER: Goed. (*wil doorlopen*)

GLIMP: (*pakt hem beet*): Nou moet je eens goed luisteren, Pier. Je betaalt eerst en dan doe ik de tol open. Niet betalen betekent het gras of het kerkhof.

PIER: (*zet zenuwachtig weer z'n spullen neer*): Voor deze keer zal ik betalen. (*betaalt en struikelt daarbij een paar keer over zijn spullen*)

GLIMP: (*lacht*): Zo is het in orde, maat. Morgen kom ik je halen om je stekkie te wijzen. En nou, op naar de gezusters Bons en Bens! (*Glimp haalt de lat weg en beiden af*)

DOEK

DERDE TAFEREEL

Huiskamer van de gezusters Bens en Bons. Ze zien er verwaarloosd uit, haveloze kleren, slordig haar. Er staan een tafel, vier stoelen waarvan een grote leunstoel, en een kast. Er brandt licht. Op tafel staan een fles drank en drie glazen. De gezusters schenken zich telkens in en drinken. Pier zit in de leunstoel aan tafel met papieren voor zich.

BENS: (*giechelt*): Jij bent ook een mooie, Pier. Komt er eindelijk, hik, een vreemde vent in ons privé-kroegje, drinkt ie maar één glazie.

PIER: (*bril op en in papieren kijkend*): Ik moet mijn verstand er bij houden.

BONS: (*heft glas*): Het is eerste klas brandy, als je dat maar weet.

PIER: Weet ik.

BENS: Glimp heeft een paar vaatjes opgevist van een schip dat op de rotsen was gesmakt, helemaal uit elkaar. De vaatjes hadden geen kras.

BONS: (*staat met geheven glas*): Brandy is, hik, ons enig gezelschap.

BENS: (*staat met geheven glas*): Brandy staat als een kerel naast ons, wat zeg ik, hik, staat als een kerel in ons. Proost!

PIER: Jullie betalen geen belasting.

BONS: (*proest het uit*): Mot je dat nou horen!

BENS: Wie heeft het nou over belasting. Wat vervelend. Ken je geen andere mop? Een schuine? We lopen toch al een beetje scheef. (*danst met haar glas in het rond*)

PIER: Jullie hebben al in geen jaren belasting betaald. Jullie ontduiken de belasting.

BONS: Is dat je dank, dat je zo zeurt? We geven je onderdak voor niks, noppes, nul komma nul. En jij dramt maar door over belasting.

PIER: (*nadrukkelijk*): Die niet betaald is.

BENS: (*danst nog steeds en zingt*):

Alles halen we van boord,
kip in botertje gesmoord,
een vaatje brandy hier
een vaatje brandy daar
uit een schip en van de rotsen
tot de golven ervan kotsen,
tralala, tralala, tralala!

(*gaat zitten en drinkt*)

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneeluitgeverijvink.nl de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

 info@toneeluitgeverijvink.nl

 072 5112407

“Samenspelen” is ons motto